

ERDÉLYI GAZDA
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
KÖZLÖNYE.

1882.

H. 1034

1034

TIZENNEGYEDIK ÉVFOLYAM.

SZERKESZTI:

GAMAUF VILMOS.

NYOMATOTT GÁMÁN J. ÖRÖKÖSEINÉL KOLOZSVÁRTT.

1882.

T A R T A L O M:

I. Szerkesztőségi közlemények.

Előfizetési felhívás 1882-re	1, 9
Előfizetési felhívás 1883-ra	365, 373, 413, 421

II. Egyletek, közintézetek, kiállítások.

Erdélyi gazdasági egylet gyűlései.	
Meghívás a közgyűlésre	81, 93, 105, 118
Közgyűlési jegyzőkönyv	137
Választmányi ülés 1882. január 9-éről	30
" " " február 6-áról	60
" " " " 18-áról	89
" " " mártius 6-áról	98
" " " " 18-áról	124
" " " april 7-éről	133
" " " május 1-éről	169
" " " június 24-éről	262
" " " július 27-éről	279
" " " sept. 4-éről	329
" " " okt. 2-áról	353
" " " nov. 6-áról	401
" " " decz. 4-éről	417
Erdélyi gazdasági egylet intézkedései.	
Kísérleti vetőmag kiosztás	85
Dr. Lucas Ede nekrológia	249
Pályázati hirdetmény	271
Állatkiállítási szakosztály.	
Meghívás közgyűlésre és alapszabálytervezet	76
Alakuló közgyűlés jegyzőkönyve	109
Helybenhagyott alapszabály	220
Közgyűlési meghívó	295
Közgyűlési jegyzőkönyv	335
Első kolozsvári tenyészállatkiállítás.	
Részletes program	218
Vasuti díjkedvezmények	243
A sorsjáték tervezete	253
Vasuti díjkedvezmények táblás kimutatása	263
Különfélék a kiállítás köréből	278, 286
	295, 303, 311
A kiállítás leírása	315

A sorsjáték huzása	320
A megítelt pénzdíjak jegyzéke	321
A megítelt dicsérő oklevelek jegyzéke	328
Látogatottsági statistika	329
Sz.-Somlyó vidéki gazd. egylet.	
Közgyűlési jegyzőkönyv 1882. január 28-áról	45
Erdélyrészi okszerű méhész-egylet.	
Választmányi ülés 1881. decz. 26-án	5
" " 1882. febr. 26-án	89
Tagok névsora. (Egyveleg)	102
Választmányi ülés 1882. ápril 6-án	124
Közgyűlési jegyzőkönyv	149
Jelentése az 1881-ik évről	155
Választmányi ülések apr. 21, máj. 7, jun. 4-éről	197
" " június 23-áról	311
Kolos-monostori m. kir. gazd. tanintézet.	
Pályázati felhívás	157
Pályázat ösztöndíjas helyekre	188

III. Meteorologiai rovat.

Deczemb. havi meteorologiai észleletek kivonata	14
Január " " " "	46
Február " " " "	78
Martius " " " "	125
Április " " " "	157
Május " " " "	190
Június " " " "	230
Július " " " "	264
Augustus " " " "	296
September " " " "	337
October " " " "	370
November " " " "	402

IV. Havi emlékeztetők, üzleti heti szemle és piaci árak.

Havi emlékeztető: január	2
" " február	33
" " mártius	65
" " április	105
" " május	137
" " június	177

*

Tartson-e juhokat a kisbirtokos gazda? Erdélyi Károly 164

Válasz e cikkekre. Pálffy Dénes 188

Kolozsvári löversenyek sorozata 228

Ki korán kel, aranyat lel. Dr. Sz. Á. 243, 259

A takarmány besavanyításáról. Dr. Sz. Á. 284

A raczka juhok angol juhokkal való keresztezése. Dr. Szentkirályi Ákos 374, 398

Hogyan készül a Stájer-sajt? Erdélyi Károly 399

A kolozsvári lépfene-gyógykísérletekről. Egy bizottsági tag 406

A k-monostori sajtermelés 1882-ben. Gáspár József 422

Harmadik hízókiállítás Bécsben 425

4. Kertészet, méhészet és selymészet.

A méhészet ügye Magyarországon. Dömötör László 11

Kertészeti szakosztályunk működése. Szentgyörgyi Lajos 14, 20, 44, 52, 87, 164
270, 301, 368, 377

Méhész estélyeink. Szentgyörgyi Lajos 21
28, 58, 97, 116

Nyílt levél Dömötör László urhoz. Br. Bánffy Ádám 34

Részben elfagyott oltóványok kezelése. (Egyv.) Kertészeti szakosztály évi jelentése 1881-ről. Szentgyörgyi Lajos 53

Uj méhtelep. (Egyveleg) 61

Erdély méhészetének jelen állapota és jövője. Albu József 68

A gyakorlati kaptár kérdéséhez. Dömötör László. 93

A gyümölcsfák némely betegségeiről. Erdélyi Károly 117

Gyümölcs csarnok Budapesten 156

Pár szó a gyakorlati kaptáthoz. Albu József 163

Miképen járjunk el, hogy méhcsaládaink kitűnő királynét birjanak? Albu József 203

Még egy pár szó a gyakorlati kaptárról. Gobóczy Károly 211

Pusztítsuk a hernyót! Bereczki Máté 225
242, 267, 291, 299

A gyümölcsfák ojtása. Dömötör László 227

Egy érdekes méhészeti vívmány. Szentgyörgyi Lajos 277

A n-enyedi m. kir. vinczellérképezde. Garda József 292

A méhcsaládoknak átlakoltatása. Albu József 326

A vén gyümölcsfák tisztogatása. Erdélyi Károly 345

A Korbuly Gergely-féle méhtelep 375

Az altenburgi gyümölcsészeti társulat által kiadott gyümölcsfa-termelési arany szabályok 385

A apró téli molypille fenyegető fellépése Kolozsvár gyümölcsösseiben. Parádi Kálmán 392

5. Szőlészet és borászat.

A borok derítése. Gobóczy Lajos 4

A facsapok tartóssá tétele (Egyveleg) 7

Bordeaux kiállítás programja 19

Hordó tapasz (Egyveleg) 22

Fagyott bor (Egyveleg) 22

Gyakorlati szőlőmetszési előadás. Toperczer László 123

Kübler eljárása az eczetes borok gyógyításánál. Molnár István 132

Késői fagy elleni védekezés. Mórággyi István 178

A szőlő kezelése. Szentgyörgyi Lajos 182

A szőlő válogatásáról és kitéréséről. Mórággyi István. 186

A bor fekete törődése. r. 227

Néhány erdélyi bor vegyi elemzése. Jáhn Károly. 336

A kolozsvári Phylloxera-eset. Dr. Szaniszló Albert. 359

Homok alkalmazása a szőlőtövekre. Dr. Szaniszló Albert. 366

Mitől eczetesedik meg a bor? 377

Erdély szőlő- és bortermelésének jövője. Dr. Szaniszló Albert. 391

Szőlő trágyázás. Gyürky Antal 408

Szőlőink egy újabb betegsége az erdélyi részeken. Dr. Tömösvári Ödön 422

VI. Könyvismertetések.

A mezei gazdaságra nézve hasznos s káros állatok stb. Hofmann és Jäger után fordította Gönczy, ismerteti F. S. 61

A takarmánytermesztés kézikönyve, írta Dr. Rodiczky Jenő, ismerteti V. S. 124

Edőszereti talajtan, írta Fekete Lajos, ismerteti K. Gy. 163

Mezőgazdasági üzemtán, II. kiadás, írta Sporzon Pál, ismerteti V. S. 386

Kalauz a lópatkolásban, írta Tormay Béla, ismerteti Dr. Sz. A. 386

Gazdasági káté, frauczia eredeti után összeállították: Sporzon Pál és Ebner Sándor, ismerteti V. S. 400

A szakszerű szőlőmivelés, írta Zabolai Károly, ismerteti Szentgyörgyi Lajos 400

Jegyzéknapló gazdák számára 1883. szerkeszti Wagner László, ismerteti x. 401

VII. Egyveleg,

minden számban, a fontosabb apró közlések az egyes szakrovatok alatt vannak felsorolva. —

VIII. Vidéki gazdasági tudósítások.

Apanagyfalu	99, 172, 245
Balásfalva	167, 245
Bánfi-Hunyad	102
Baróth	31
Bátos	183
Besztercze	101, 125, 183
Csáki-Gorbó	125
Cserhalomtáj	46, 91, 245
Csik-Szereda	91, 125, 172, 238, 245
Deés	90, 139
Déva	102, 167, 173
Dicső-Szent-Márton	99, 139, 151, 173, 245
Erdővidék	100, 171, 182
Erzsébetváros	90, 139, 197, 238
Felső-Rákos	247
Felvincz	100, 172, 264
Fogaras	101, 173, 190, 264
Görgény-Szent-Imre	101, 172, 246
Gyalu	110, 174, 256
Gyergyó-Alfalu	119, 173, 246
Gyula-Fehérvár	90, 246
Illyefalva	7

Kézdi-Vásárhely	91, 172
Kolos-Monostor	102, 174
Komlód	125
Maros-Ludas	100, 174, 245, 272
Maros-Vásárhely	100, 167, 238
Medgyes	90, 135
Mező-Bánd	110
Mocs	90, 173, 245
Nagy-Enyed	102, 172, 246
Nagy-Szeben	100, 173, 238
Segesvár	90, 173
Sepsi-Szent-György	101, 174, 246
Szász-Régen	183
Szászváros	101, 171, 247
Szék	102, 174, 256
Székely-Keresztur	91, 183
Székely-Udvarhely	100, 183
Szilágy-Somlyó	101, 190
Szilágy-Somlyó vidéke	31
Torda	90, 171
Vizakna	100, 174, 245
Zágon	100, 173, 245
Zilah	101

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,

a lap szellemi részét illető közlemények az

ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ

címzendő.

A hirdetési díjazabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; Berde Áron, Szabó Sámuel, Szentgyörgyi József, Vörös Sándor
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos.**

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

az „Erdélyi Gazda“ 1882-ik évi folyamára.

Az „Erdélyi Gazda“ 1882. új évvel XIV-ik folyamába lépett, előfizetési ára egész évre csak **két forint**, féléves előfizetéseket nem fogadunk el.

Ezen előfizetési ár már elég olcsóra van ugyan szabva, de hogy a lapnak terjedése és épen azon körökbe való eljutása, melyek vagyoniilag korlátoltabb helyzetben vannak, még inkább biztosítva legyen: igazgató választmányunk, támogatva a nmlgu földmívelési ministeriumnak és magának az erdélyi gazdasági egyletnek tetemes anyagi segélye által, elhatározta, hogy

**községek, községi előljárók, körjegyzők, lelkészek, iskolák és tanítók,
valamint a hazai gazdasági egyletek tagjai**

az „Erdélyi Gazda“ 1882. évi egész folyamát fél árban azaz

 egy forintért

rendelhetik meg, ha ezen összeget legkésőbb 1882. január hó 15-éig legcélszerűbben közvetlenül Kolozsvárra az „Erdélyi Gazda“ kiadó hivatalának címezve beküldik, mire nézve mint legolcsóbbat a posta-utalványt ajánljuk.

A pontos megrendelést annyival inkább kérjük, mert felesleges példányokat nem nyomathatunk és így a későn jelentkezők csonka évfolyamot nyernek.

Lapunk iránya marad a régi s midőn az önzetlen vállalat tömeges pártolását reméljük, egyszersmint teljes tisztelettel kérjük t. olvasóinkat: sziveskedjenek az „Erdélyi Gazda“ törekvéseit **becses szellemi közreműködésükkel is** hathatósan előmozdítani.

 Olcsó hirdetési rovatunkat, mely a lap jelen olvasottsága mellett biztos sikert ígér, ajánljuk az eladók és vevők szives figyelmébe; **egyleti tagok és előfizetők 25% díjkedvezményben** részesülnek.

**Az „Erdélyi Gazda“ szerkesztősége
és kiadó hivatala.**

Tartalom: Előfizetési felhívás. — Havi emlékeztető: január. — Pro domo! Szenkovich Márton. — A borok derítése. Gobóczy Lajos. — Méhészegyleti mozgalmak: Vál. ülés 1881. decz. 26-án. Szentgyörgyi Lajos. — Egyvélő: Boldog újév! Mellékletünk. Méhészeti estélyek. Szárnyas állatok ürülete. A csimaszok irtása. Az ákáczfagyóker hajtásának kikapcsolása. A facsapok tartóssá tétele. — Értesítés — Vidéki gazd. tudósítás: Ilyefalva. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak.

Havi emlékeztető.

Január.

Ház és udvar. A magtári gabonakészletek forgatása olyankor teljesítendő, midőn zivataros időben a cselédség külső munkát nem végezhet; ugyanakkor rostáltatunk, seprűt költetünk, vagy számsfát nagyoltatunk.

A jégvermek jéggel töltetnek meg.

Ákácza-mag ez időben sikeresen szedhető.

Az épületek és falak mellől a havat ellapátoljuk és a laposabb háztetőkről lehányjuk.

Széna- szalma- polyvakazalokon varjut nem kell tűrni.

Mu't hónapban netán elmaradt nádvgágás sietősen bevégezendő.

Szorszám- és épületfát a bognárok és ácsok számára le-
vágatjuk.

Cselédráltozások miatt minden eszközt pontosan lelláro-
zunk, az új cselédek szigorú rendhez szoktatandók. Tüzi- és
fűtőanyagokat takarékosan szolgáltatjuk ki.

Szántóföld. A fagy és hó miatt minden mívelési munha szünetel; az
egész igás erőt a trágyakészlet kihordására fordítjuk.

A trágya szaporítása főgondjaink közé tartozik. Az ujon-
nan származott istállóí ganéjt trágyadombra rakatjuk; csak kel-
lően megért trágyát kell kihordani.

Lágy időben szántás, árokásás folytatandó. Olvadás eseté-
ben a vízbarázdák kijavítandók, a hó- és esővíz lebocsátandó,
nehogy a vetések a meggyült víz alatt kivesszenek.

Kemény fagy idején, ősszel megbokrosodott buza és rozs-
vetéseken birkát legeltethetünk; buján fejlett repczetésnek
sem árt, ha birka vagy gulyabeli marha megtapossa, midőn a
fagyos talajt nagyobb hó takarja. A meddő sertések is haszon-
nal járhatnak a repczén.

A rétek és kaszálókon felültrágyázásnál egyéb teendő nincs. A meg-
gyült hamut, még a kilugozottat is, a rétekre hordjuk ki. Fe-
lül hintendő róti trágya-anyagot képez még a korom, márga,
iszapföld, televény és vegytrágya. A felültrágyázott kaszáló az
idő kinyitával okvetlenül megfogasolandó.

Gyengébb vagy elvénült luczernásokat érett, apró ganajjal
felültrágyázzuk.

Állattenyésztés. Az istállók szellőztetése, a származott trágya rendes
kihordása főgondjaink közé tartozik. Munkában megizzadt igás
állatokat minden léghuzamtól, meghűléstől védelmeznünk kell.

Minden itatás után a vályuból a víz kibocsátandó, de ha
mégis belefagyna, akkor itatás előtt a jeget felvágatjuk, nehogy
az állat jeges vizet igyék és megbetegedjenek.

Rendes só adagról gondoskodunk.

Tiszta, száraz fekhely, ketelés, vakarás, általában a bőrnek
tisztántartása az állati egészség fenntartására mulhatlanul
szükséges.

A leborjuzandó és leborjuzott tehének a tejelés előmoz-
ditása végett, ha lehet gumóféllel (répa, burgonya sat.) és
zamatos szénával élelmeztenek. A gulyások szemmel tartandók,
nehogy a borjuk elől elfejjék a tejet.

Hideg időben, csokélyebb tápértékkel bíró szalma és poly-
vafélék megéltethetők. A fejős tehének azonban kevés szénát és

ha lehetséges zsecskával, polyvával füllesztett apróra vágott
gumókat (répát, helyenként burgonyát) kapnak.

A ménesbéli lovak apró szalmát zab pótlékkal kapjanak.

Vemhes kanczák és csikók különös kedvezményben része-
sülnek; utóbbiak kevés sárga- vagy burgundi répa mellett jó
egészségnek örvendenek.

Göbolyók hizlalása, miután e hónap végén a gumók fogy-
nak, árpa- vagy törökbuza darával folytatandó.

Sertés fiaztató ketreczeket rendbe hozva szalmával behin-
jük és a koczákat fiadzás előtt 10—14 nappal beszoktatjuk.

Hízó sertéseknek, ha étvágjuk vész, kevés apróra vágott
nyers hus nyújtandó.

A juhok, bár álláson esznek, mégis miután az egészség
fenntartásához mozgás szükséges, mindennap rövidebb hosszabb
ideig járjanak, keresgéljenek száraz avar, kórót, stb. De ha
enni valót nem találhatnak is, a megsétáltatás épen oly szüksé-
ges, mint annak idejében a nyugvás.

A szárnyas házi állatok oljai legyenek elég tágasak, me-
legek; vályujokba töltünk meleg vizet és minthogy a kapará-
szásból meg nem élnek, segítjük őket hulladékkal, törökbuza-
val, zabbal.

Szőlő. Ujjonnan beállítandó szőlőknek a helyét rigolozzuk, még pedig:
pihent szüzi földet 70 centimetryire (2 láb), a melyben már
régiben is szőlő volt 1 meternyire (3 láb) megforgatjuk úgy,
hogy a földnek régi elsóványodott felszine a kiastott árok-
nak mindig fenekére essék, a fenékről pedig a felszínre jusson,
mert a meternyi mélységből felhozott föld csak akkor lesz al-
kalmos a növény táplálására, ha azt a levegő és víz hatása
feloldotta és megtermékenyítette. Ha a holt föld ismét a mély-
ségbe jutna, haszontalan munkát végeztünk volna, elzárván azt
a levegő, víz és fagy előkészítő befolyásától. A trágyahordás
is most előnnyel végezhető, a trágyázást azonban hagyjuk ta-
vaszra, mikor az első kapát adjuk a szőlőnek, ekkor a trágya
mindjárt kellőleg be is fedetik földdel és hatása a kimelegedő
talajban sokkal nagyobb, mint lett volna télen. Trágyázásra,
legjobb a félig evődött és nem korhadt trágya; ez utóbbit csak
ültetésnél használjuk.

Pincze. A pinczében folytatattik az új boroknak decemberben meg-
kezdett dajkálása, le kell azokat most seprőjükről huzni, habár
zavarosak volnának is, annál hamarabb tisztulnak majd meg.
Ezen első lehuzásnál mennél több levegőt kapjon az ifjú bor,
azért bocsássuk a csapaljába és szüröcsölgessük a sajttárral foly-
tonosan; a levegő élenyíti a bornak még durva alkatrészét és
gyorsítja az érését. Az egészséges bort sem egyszerű, sem
más szor kéneznem szabad, régi szokás ugyan,
de rosz is, legkisebb javára sincs a bornak, a beteg boroknál
is csak okkal móddal a maga helyén alkalmazzuk. A borseprőt
nem kell a pálinkafőzőnek adni, hanem gondosan meggyűjtve
erős szőrcsókban kisajtolni; 1 hecctoliter (mintegy 9 veder)
seprő, ad 75—80 liter (52—66 kupa) bort, míg pálinkát leg-
fennebb 8—10 liter (5—7 kupát). A zsákokban visszamaradt
pogácsákat megszarítva jó penzért megveszik a borkőgyárosok.
Januártól decemberig első és főregula a pinczében a
tisztaság és a rendes feltöltötetés!

Gyümölcsös. A tavasszal kiültetendő fák számára a gödrök ásását, ha
a föld nagyon megfagyva nincs, folytatni lehet, hogy a téli
fagy és levegő hatása a kiastott földet porhanyítsa. A hernyó-
fészkeket mulhatlanul le kell szedetni és ezen munkát mind-
addig folytatni, míg a fák egészen megtisztulnak. A hernyó-
fészkeket azonban nem csak gyümölcsfákra kell leszedetni, ha-
nem ha a gyümölcsös eleve sövényekkel lenne kerítve innen
is el kell pusztítani, különben tavasszal a kikelt hernyók az
élő sövényről a gyümölcsfákra mennek át. A leszedett hernyó-
fészkeket gondosan össze kell gyűjteni és elvetni, ha ezt ol-

mulasztjuk, fáradtságos munkánk mit sem ér. A gyümölcsös kerítését jó karban kell tartani, hogy a kártékony állatok bejutását akadályozzuk. A pinczeben elrakott gyümölcsök változtatása folytatandó, az elromlottak eltávolítandók.

Faiskola. A tavasszal beültetendő faiskola földje 66—100 ctm. (2—3') mélyre rigoloztatik, hogy a teli fagy a földet porhanyítsa: ha a föld trágyázást kíván, azt el ne mulasszuk. Jegyáblák (cinkusok) készíttetnek; ha a régi faiskolában cinkusok hiányoznának, utánpótolni el ne mulasszuk. Szép napfényes időben oltógalyakat kell szedetni és azokat árnyékos helyen földbe takarni. A szükséges oltógalyakat most kell megrendelni hogy pontos időre megérkezessenek.

Konyhakert. Ha a föld nincs megfagyva, az ásás, a mennyiben ősszel be nem fejeztetett, folytatandó. A tavasszal beültetendő új spárga ültetvény földje jó mélyen rigoloztatik és trágyáztatik. A compost trágyadombok átforgattnak; a nagyon érett vagy épen földdévált compostot meg kell rostáltatni és a fagy behatásának kitenni, hogy a benne fészkelő rovarok és rovaralczák elpusztuljanak. Ugorka, dinnye, paszuly, hónapos retek, saláta, kárföl, karalábének korai termesztésére melegágyak készíttetnek. A használatra és magnak elített káposzta és gyöknyvényeket a rothadástól óvni kell. A magvak leltározása végrehajtandó, a hiányzókat kellő időben be kell szerezni; a régi magvak csiraképességét pedig próba alá kell venni. A kerti eszközök és szerszámok kijavíttatnak, a hiányzókat beszereztetnek, szalmagyékényeket fonatunk, jegyáblákat és karókat készíttetünk.

Diszker. A diszcserje ültetvények visszavágandók és a szükséghez képest ritkítandók. A kényesebb diszcserjék és rózsák oltását melegágyak és üvegházakban megkezdjük. A melegebb üvegházakban fuchsia, vanília, pelargonja, lantana, új-hollandi növények stb. dugványozása megkezdetik. A virágokról az elszáradt galyakat és leveleket szorgalmasan tisztítgáljuk. A vermekben telelő virágoknak szép napfényes időben friss levegőt aduuk és a rothadt és száradt levelektől gondosan megtisztítjuk s az egerektől védelmezzük. Olyan diszcserjéket és virágos növényeket, melyeket korán akarunk virágoztatni, üvegházakba helyezünk, ilyenek pl. syringa, weigelia, deutzia, jáczint, tulipán, crocus, narcissus, gyöngyvirág stb.

Méhészet. A méhek ápolása ezen hónapban csupán a kaptárak (kasok) gondos felügyeletében áll, különösen halálos ellenségeik, egér és hideg ellen kell őket védeni. A lég hőmérséke teljességgel ne szálljon a 0 ponton alul, sőt 2—6 fok meleg közt váltakozzék. A méhek téli szállásának levegője lehetőleg tiszta, penészmentes és egyformán meleg és csendes legyen, mint p. o. a száraz, jó pinczé, vagy gondosan eczélra készült veremé. A méhek téli álmuk alatt lehető csendet kívánnak, azért egy és más bajaikat kívülről vizsgáljuk, de belülről ne háborgassuk. A világosságot is teljesen meg kell tőlük vonnunk, a mi, ha szabadban vagyunk kénytelenek teletetni, — mely teletelés kisebb-nagyobb mérvben mindig veszélyes jár, — legezészerűbben gyékénytakaró vagy más effélével történhetik, mely egyszerűsmint melegítőül is szolgál. Az egérfogók közül csak olyanokat használunk, melyek zajjal, zajlással nem járnak. A szükséges kaptárokat és méhészeti eszközöket most szerezzük be, a hiányosoknak javításáról gondoskodjunk. Őrizkedjünk méheinket e hóban, — ha mégis kénytelenek volnánk künn teletetni és ha még oly kedvezőnek látszik is az idő — szárnyra bocsátani, mert egy rögtön jöhető északi szél roppant kárt okozhatna bennük. Ha méheink különben csendesen telettek, még januárban nem félhetünk, hogy ürülékük miatt bajuk lehetne, más ok pedig sohasem sürgeti méheinknek ilyen időtájban való kirepülését.

Erdészet. F o h a s z n á l a t. Az épületfának kivontatása és lecsúsztatása folytatattik; ott, hol a fa szárazon szállittatik, a fagyott

utak segélyével a fa az erdőből kihordatik. A szállának vizen szállításához szükséges guzsokat és szereket előkészítjük és a szállának a bekötő helyeken való czélszerű elhelyezésére különös gondot fordítunk. A tűzifa lecsúsztatása szintén foly; ennek a száraz vagy vízi utakhoz való szállítását lehető erélylyel üzzük. M e l l é k h a s z n á l a t. A makkoltatás folytatandó, a behajtott sertések száma ellenőrizendő. E r d ő v é d e l e m. Az erdőt különösen a falopások ellen védjük és ügyeljünk, hogy az erdővédek az erdei utakat gyakran bejárják. E r d ő m i v e l é s t e r é n e hónapban erdélyi országrészünkben fontosabb teendő nem fordul elő. V a d á s z a t. A hó első felében őzbakot lőhetünk; ruczát, fenyőmadarat és husos rigót egész hónapon át foghatunk, a kártékony vadat ilyenkor sikerrel üldözhetjük. Az általános vadászat e hó végével megszűnik.

Pro domo!

„Mezei gazdaságunk és az Erdélyi gazda” czim alatt a „Kelet”-ben közelebről a következő czikk jelent meg:

Korunkban, hála a haladás nemtőjének, el van ismerve az már, hogy a mezei gazdaság, ép úgy mint akár miféle más iparág, vagy tudomány, a gyakorlat mellett csak folytonos olvasás és tanulás által sajátítható el igazán, hasznosan és czélszerűen.

Elmultak azon idők, midőn a tudatlanság dilettantizmusával folytatott mezei gazdaság is valamit csak mégis jövedelmezett akkor, a mikor még nem voltak annyi szükségünk. De jelenleg a száz meg százféle igényeink és közterhek oda vitték dolgainkat, hogy most bizony az eddigi kevés jövedelemmel nem lehet többé kijönni, mert abból nem jut ez időben fokozott és halaszthatatlan kiadásainkra.

Olyan dolgon, mely rosszul, vagy sehogysem sikerül, két ut van változtatni a bajon, vagy felhagyni azon pályával, mely napi szükségünket nem bírja és nem fedezi, vagy utánna kell látnunk, hogy mi a baj, mi az ok, mely előmenetelünkben és az óhajtott haszon elérésében akadályoztat és ha a kellő vizsgálat után az igazi okra rátaláltunk, akkor azt azonnal orvosolni kell.

De miután mezőgazdáink igen nagy része a mezei gazdaságot rég, fiatal koruktól fogva, folytatják és már koruk és helyzetüknél fogva is ezen pályára lévén utalva, azt már felhagyniok nem lehet, ha megakarnak élni és egy kissé gyarapodni is, bizony akkor nincs más utmód és alternativa, mint az, hogy azután tehát feszített szorgalommal és igyekezettel olvasunk és tanulunk azon pálya sokféle teendőiről, melyre magunkat áldoztuk.

A mai kornak minden pályáján — a ki felszinen akar maradni — a versenyyel kell hogy megküzdjön. Verseny és az, hogy „győzzön a jobb” a kor jelszava. A társadalomnak ezen kívánalma, ezen szabálya alól, sitymálással vagy hanyagsággal nem lehet kitérni, mert ha valahol állott, most még inkább áll azon versenyszabály, mely azt mondja, hogy: „fuss vagy fizess”.

A képzés és tanulásnak sok utai, módjai és közegei vannak. Ott vannak a fiatalokra nézve a gazdasági iskolák és tan-

intézetek, korosabbakra nézve a sajtó, e hatalmas tényező különböző termékei: a gazdasági könyvek, folyóiratok és szaklapok, melyekből, ha komolyan akar az ember, még idősebb korában is bizony sokat tanulhat, ha ezen eszközökhöz folyamodni nem restelli.

Hazánk Királyhágón inneni részében az „Erdélyi Gazda“ azon közeg, azon lap, mely már régtől fogva szolgálja itten a mezei gazdaság fontos ügyét és a legjobb akarattal ezt előmozdítani igyekszik.

És ezen tisztét és kötelességét az „Erdélyi Gazda“ már tizennégy éve, hogy híven is teljesíti, adván mezei gazdáinknak ezen hosszú idő alatt sok jó és hasznos tanácsokat és utmutatásokat, melyeket ha helyesen követtek és teljesítettek az illetők, hogy az által is előmozdítva lett a gazdaság ügye, ugyan ki tagadhatná azt?

Ezen gazdasági lapot az erdélyi gazdasági egyesület mindig nagy költséggel és áldozattal tartotta fenn, mert azon egy pár száz előfizetővel, mely azt ezelőtt járatta, nem lehetett volna annak előállítás költséget megbíroli.

És csak most, mióta annak fentartására közgazdasági miniszteriumunk is hozzájárul, lett lehetségessé a lapnak eddig, csekély árát még lejjebb szállítva, az előfizetők számát, — az egyesület tagjait is, kik azt ingyen kapják, belészámítva, — mintegy hét-nyolczszázra emelni.

De ezen lapnak mind tartalma, mind pedig rendkívüli olcsósága mellett, melynek ára az egész évre két forint; községek, községi előljárók, körjegyzők, iskolák, tanítók és a hazai gazdasági egyletek tagjai pedig csak egy forintért kapják, nem hét-nyolczszáz, hanem három-négyezer előfizetője kellene hogy legyen. A mi ott, a hol a községek száma kétezeröttszáz, melynek legalább egy harmadrésze magyar, a hol mindenütt van egy községi előljáró, egy pap és egy tanító; ott, a hol a nagy és középbirtokosok száma tizenöt-huszezerté tehető, kiknek egyharmada szintén magyar, nem is volna olyan nagy csoda.

A lap ára pedig két forinttal oly csekély, hogy annál olcsóbb, jutányosabb szaklapja a magyar irodalomnak, sőt talán a külföldének is aligha van; úgy hogy csak egy század részét kell tehetőbb mezei gazdáinknak azon sok apró szükségtelen fényűzési cikkek árából elvonniok és azonnal meg volna a lap számára kívántató két forint. A mi pedig a fennmaradott községi egyházi és tanügyi előljárók és a többi gazdasági-egyletek tagjait illeti, kik a lapot már csupán egy forintért kapják: ez oly kedvezmény, melynél csak az lenne nagyobb, ha az ingyen adatnék és olvasója még pénzzel jutalmaztatnék; a mi aztán a komikumba menne át!

Ugy tudjuk, állami iskolákkal bíró községek, könyvek és egyéb sürgős szükségük fedezésére husz forint évi-segélyezésben részesülnek: vajjon nem lehet-e? vagy nem volna-e illő, méltányos és kívánatos, hogy azon husz forintból egyetlen egy forint ezen lapra fordítassék, mely azon ügynek, azon pályának szolgálatába áll, melyre azon községi, vagy falusi iskola növendékeinek nagyobb része akarja magát és jövőjét szentelni.

Ezen lap tehát mind tartalmánál, mind pedig példátlan olcsóságánál fogva olyan szaklap, mely csak egy némi tehetséggel bíró mezei gazda házából se kellene és nem illene, hogy hiányozzék.

És miután csak most a napokban küldetett szét a szerkesztőség által a jövő évre szóló előfizetési felhívás ezennel tehát teljes jó akarattal figyelemzetünk minden helyes gondolkozásu mezei gazdát, hogy a szakmáját és pályáját minden időben oktató és felvilágosító szaklapra előfizetni és azt maga számára megszerezni siessen.

Mert a mai világba nem lehet többé a régi schlendriannal és elavult rendszerrel hasznót és eredményt felmutató mezei gazdaságot folytatni és abból tisztességesen megélni.

A mai tudományok vívmánya után nem igen volna szabad, hogy mezei terményeink mindenféle és oly nagy mértékben egyszer az esős idők, egyszer meg a szárazság által tétesenek tönkre.

Nálunk valóban a mezei gazdaság kevés kivétellel, majd a tudatlanság majd az időjárás szélsőségeinek szokott áldozata lenni.

A kik pedig a naponta felmerülő példákat és tényeket figyelembe nem veszik, és nem okulnak, — erősen fognak lakolni, ugyan is a haladó ár, mintha sohase láttuk volna, — nyomtalanul el fogja őket sodorni.

Ne fokarkodjunk és ne előítéleteskedjünk tehát, hanem szerezzük meg késedelem nélkül azon eszközöket, azon könyveket és lapokat, melyek választott pályánkon vezérül és utmutatóul szolgálnak, melyek legfőbb törekvésünkre s arra tanítanak, hogy miképpen keressük meg a mi — mindennapi kenyerünket.

Szenkovich Márton.

A borok derítése.

Borászatban, az okszerű borkezelésben egyszer máskor a derítés alkalmazása nélkülözhetetlen. Derítés vagy szépités alatt azon borászati munkát értjük, mellyel még a borban-lévő veszélyes és kártékony anyagokat eltávolítjuk s vele a még nem megfelelő anyagot tökéletessé, azaz üvegképesé tesszük. Célja a derítésnek: 1-ször a fehérszínű anyagokat elválasztani s az által a bort állandóvá tenni; 2-or a sűrű és zavaros borokat vékonyabbá és tisztává tenni; 3-or a bornak nagyobb fényt adni; 4-er a bort zamatosabbá tenni.

Háromféle derítési módot különböztetünk meg, v. m. 1-ör erő müvileg ható; 2-ör vegyi s 3-ör melegítés általi derítést.

Erő müvinek nevezetik a derítés, midőn az szürés által történik. Tehát ide tartozik a Stömmel-féle szén-szürés, mely azonban csakis közönséges fehér és rövid időn felhasználandó boroknál alkalmazandó, miután a szénnek oly tulajdonsága van, hogy minden folyékony anyagból nem csak a durvább, hanem a festő és illó anyagokat is magába veszi, tehát vörös és zamatos boroknál semmi esetre sem használható

Szintén idetartozik az u. n. kaolin, mely nem egyéb, mint kova-savas timéleg, vagyis tiszta porcellán anyag egészen finom porrá törve s ha belőle jó adag vagyis 1—2 klgm., egy közönséges hordóba bele tételik, az utjába eső durva anyagokat leviszi magával s így ez is erőművelig hat.

Erőművelig derítő eszköz továbbá a szűrle papír, (Filtirpapier), mely azonban csakis kis mennyiségnél alkalmazható; valamint tisztára kimosott homok is, midőn egy kádba félméter vastagon bele téve a bor ezen átbocsáttatik.

Vegyí derítés, midőn oly szereket használunk, melyek a borban egy nálánál nehezebb pokháló szerű anyag képeznek s midőn ezen háló a bor aljára süllyed, magával vonja a nem vegyülő durvább anyagokat is.

Vegyí derítő szerek a fehérsav anyagok, ugymint a viza-hólyag, gelatin, — vör — tej és tojás fehérje, továbbá ide tartozik a csersav is. De lássuk ezen szereket egyenkint s kísérjük azokat figyelemmel.

Viza-hólyag, ez igen tiszta fehérsav anyagból készül, kétféle alakban árulatik u. m. lemezes és tekercses, az utóbbi fél annyi áru, mint a lemezes, így tehát rosszabb is, a lemezesből egy liter borra 2—6 századrész grammig számítottunk, minél finomabb a bor annál kevesebbet, valamint a boroknál is; közönséges vagy új boroknál többet, a finomabbakat inkább kétszer derítjük.

A viza-hólyagot derítéshez a következőképpen készítjük elő: tiszta hideg vízzel mindaddig mosatik, mig nem egészen megtisztul s azután egy fa bunkóval szétveretik s egy vízzel telt edénybe tételik, 24 óra mulva a víz letöltendő s 3—4 óráig jó hűvös helyen hagyatik, minekutánna mindaddig gyurni kell, mig csak péppé nem válik és azután egy szűrő szitán át szűrődő, hol is bort kell rá tölteni s egy nyirfa seprővel mindaddig verni, mig a borral tökéletesen vegyül s midőn már jól fel van higitva, a szépitendő borba bele töltjük, még pedig, hogy az egész bormennyiséggel érintkezésbe jöhessen, szükséges a hordót csapra venni s kiereszteni 8—10 veder bort, a mit azonban felül ismét vissza töltünk, az akonát csak 24 óra mulva verjük be, addig pedig csak a hordó nyílásán hagyjuk. Derítés után 14 nap mulva megnézzük, hogy megtisztult-e, minek utánna lefejtendő s ha szükséges, a derítést ismételni kell.

Tanácsos a viza-hólyagot előre elkészíteni s ugy üvegekbe jól bedugaszolva elrakni, de minden esetre tudni kell, hogy egy üvegbe mennyi száraz viza-hólyag van, legjobb minden üvegre 10 grammot venni.

Gelatin, igen finom szagtalan enyv, közönségesebb boroknál használatik, kétszer annyi szükséges belőle, mint a vizából, azaz 4—12 századrész grammig, elkészítése a viza-hólyagétól annyiban különbözik, hogy ez nem hideg, hanem meleg vízzel kezelteik, használata szinte mint a vizahólyagé.

Tej, ebben sok a fehérsav anyag, de mind a mellett sem ajánlatos, miután sok más idegen anyagot is foglal magába, ha mégis valaki próbát akarna vele tenni, vegyen minden liter borra 2—4 gramm friss vagy forralt, de minden esetre édes tejet s borral fölहितva használja, mint a feutebbieket.

Tojás fehérje, ez a legtisztább fehérsav, hatása igen finom, miért is veres boroknál igen ajánlatos minden hec-toliter borba 2—6 tojást véve, a sárgája kilöketik és a fehérje borral higitva habba veretik, használata mint a többié.

Csersav, ezen sav minden borban előfordul kisebb-nagyobb mennyiségben és azon tulajdonsággal bír, hogy a fehérsavval egyesülve egy hálót képez, mely háló, midőn a bor aljára süllyed, az abban lévő durvább anyagokat magával viszi, tehát a vegyi hatású derítés ezen két anyagtól függ és így ha a borban csersav hiányzik, ugy a fehérsavval való derítés haszontalan fáradság lenne ily esetben tehát csersavval kell deríteni, melyet minden gyógytárban kaphatni, más különben magunk is előállíthatjuk a szőlő magvából, minden liter borra 4—12 századrész grammig veszünk és borba felhigitjuk, további kezelése mint a többié.

Szoktak még sok másféle porokat árulni, melyek azonban nem ajánlatosak mivel igen drágák és a célt mégsem mindég érni el velők.

A kevés savanyttartalmu borok a derítés után is igen nehezen tisztulnak, tehát czélszerű az ilyen borokba derítés alkalmával kevés borkősavat is adni.

A derítésre nézve a főszabályok a következők:

1-szor derítést csakis teljesen kifejlődött, de fénytelen bornál kell használni, s ott is elszállítása előtt legalább fél évvel még pedig azért, hogyha netalán nem sikerülne, másodszor sőt harmadszor is alkalmazhassuk.

2-szor finom illatos borokat inkább kétszer, de csak gyengén derítsünk.

3-szor derítés előtt és után hét három héttel a bor lefejtessék.

4-szer mindég oly tiszta derítő szer alkalmaztassék, melyben semmiféle idegen anyag nem foglaltatik.

5-szor a derítő szerek minél jobban összekevertessenek. —

A melegítés általi derítésről más alkalommal.

Gobóczy Lajos.

Méhészegyleti mozgalmak.

Választmányi ülés 1881 deczember 26-án.

Tartatott elnök Br. Bánffy Dániel elnöklete alatt; jelen voltak még: Voith Gergely, ig. alelnök, Albu József, altitkár, Dr. Bartók István, Gebhardt Döme, Benkő Mihály, Tamási János, id. Hutter Sámuel, Csiki J. József, egyl. pénztárnok, Pánkóczki Ferencz, Szentgyörgyi Lajos egyleti titkár.

32. A sept. 22-ki ülés jegyzőkönyve felolvasatván, — a mai jegyzőkönyv hitelesítésére Dr. Bartók István és Benkő Mihály tagtársak kéretnek fel.

33. Gebhardt Döme és Albu József tagtársak jelentik, hogy ők megbízatásukból folyólag az egylet részére 8 méhcsaládot vásároltak, melyeket Gebhardt lakásán téli szállásra el is helyeztek, — szakértői véleményük szerint a családok nem tulajdgos gazdagok, de mindnyájára elegendő táplálékkal bír arra nézve, hogy birtosan kitelelhessen, — választmány a jelentést köszönettel tudásul veszi s a 8 családot a 28 frt ár kifizetését az egyleti pénztárból utalványozza.

34. Az egyleti erdélyrészi központi minta méhes felállítása helyének kérdése kerülvén tárgyalásra, — városunk csaknem minden részében méhészkedő tagjainak együttes elhatározásával a Há z s o n g á r d választatott és hely, illetőleg birtokvásárlás tekintetéből Voith Gergely ig. alelnök elnökle alatt Dr. Bartók István, Benkő Mihály, Szentgyörgyi Lajos és Albu József titkárok személyében egy bizottság küldetett ki azon utasítással, hogy a mennyiben lehetséges, arra törekedjenek, hogy megbízásukat mielőbb sikeres eredmény koronázza; — hogy aztán a mintaméhes már a közeledő tavaszra elkészíthessék.

35. Szentgyörgyi Lajos terjeszti elő szon pontozatokat, melyek szerint ő mint erdélyrészi méhészeti vándortanár látná szükségesnek intézni teendőit erdélyi hazarészünkben, — mely pontozatokat a választmány minden részleteiben életből merítették talált s teljesen elégnék arra, hogy az okszerű méhészet egyesületünk területén is rövid időn óhajtott lendületet nyerhessen, — mindazonáltal jelzett sz a b á l y z a t végleges megállapítása céljából Gebhardt Döme, id. Hutler Samuel, Albu József, Dr. Bartók István és maga a szerző személyében bizottság kéretett fel, hogy annál több oldalról nyerhessen megoldást az ügy.

36. Főbb ponttal kapcsolatosan hozza javaslatba egyleti főtitkár néhány méhlek megrendelését az egylet számára, mint olyanokat, melyek mintául szolgálhatnak úgy az átmeneti mint műm é h é s z e t i iparunknál; — titkár javaslatát a választmány helyeslő tudomásul veszi és az ajánlatba hozott Paulik-, Brózik-, Szekelezsán, Vincze-, Szensz- és Grand Miklós mindkettőféle kaptaraiknak egy-egy példányban való megrendelése elhatározottat.

37. Elérkezettnek tartván ig. választmány az időt arra nézve, hogy miniszter ur ő nagyméltósága által a mintaméhes építésére kegyesen adományozott 800 frt és a vándortanár honorálása céljából biztos kilátásba helyezett 300 frtéért a köszönő irattal kapcsolatosan kérés intéztessék jelzett összegek kiutalványozásáért — az elnökség megbízott, hogy egy a köszönő iratot a kegyes adományokért, mint e mély tisztelettel párosult kérést azok utalványozása céljából juttassa miniszter ur ő nagyméltóságához.

38. Egyleti főtitkár és méhészeti vándortanár Szentgyörgyi L. okadatolt előterjesztése következtében — általános helyesléssel elfogadtatott a méhészeti estélyek eszméje és el is határozottat, hogy azok főképp a téli napokban minden szombaton d. u. 5 órakor megtartassanak; — első értekezőül január 7-re — a mikor is a saison kezdetét veszi — maga az indítványozó ajánlkozott.

39. Még néhány pont alatt jöttek az egyleti pénztárnok jelentése s más kevésbé fontos ügyek tárgyalásai s aztán a gyűlés véget ért.

Hitelesítik:

Dr. Bartók István,
Benkő Mihály.

Br. Bánffy Dániel,
egyleti elnök.

Szentgyörgyi Lajos,
egyleti főtitkár.

EGYVELEG.

Boldog újévet kíván

az „Erdélyi Gazda“ minden t. olvasójának és munkatársának,

A szerkesztőség.

— Lapunk mai mellékletét: De m j e n László könyvmű- és zenemű kereskedésének és zongoraraktaának értesítését melegen ajánjuk érdeklődő t. olvasóink szives figyelmébe.

— Értésítés. Az erdélyrészi okszerű méhészet egylet összes tagjait tisztelettel figyelmeztetjük, hogy a legközelebb tartott ig. választmányi ülés méhészeti estélyek rendezésével bizta meg az elnökséget. Hogy ez életre való mozzanat által is mily előnyöket óhajjt nyújtani a választmány az egylet tagjainak, felesleges arról hosszadalmasan elmélkednünk. — Csak annyit vagyunk bátrak jelezni, hogy az estélyek — melyeken első értekező alólirt titkár lesz, — január 7-ikén kezdve minden szombaton délutáni 5 órakor megtartatnak az erdélyi gazd. egylet titkári hivatalában, (belmonostoruteza 8. sz. alatt), melyre különösen a helyben lakó érdeklődő ügylársakat ismételten figyelmeztetjük s megjelenésüket tiszteletteljesen kérjük!

Kolozsvártt, 1881. decz. 30-án.

Szentgyörgyi Lajos,
egyleti főtitkár.

— A szárnyas állatok ürülékét legtöbb esetben semmibe sem veszik, pedig a tyukok és galambok trágyája oly erős, hogy csak óvatosan lehet azt használni s szárazon por alakban a földön széthinteni. Ezen trágyázási mód nedves, de nem nagyon vizes időben végzendő. Belgiumban a galambtrágyát megvásárolják és 600 galamb trágyájáért 100 frankot fizetnek! Egy métermázsza madártrágyával a fentebb említett módon egy hektárnyi területet lehet megtrágyázni. Kiválóan hatásos ez a kender, len, lóhere, dohány és árpára, valamint káposzta és hagymára is. A vízben oldható tápanyagok nagy bőségéből magyarázhatjuk a galamb és tyuktrágya gyors, erőlyes hatását; e trágya ugyanis tartalmaz sok hűgysavat és sót és igen hamar szétbomlik. Legalkalmasabb hideg, kötött, kissé nedves talajra, homokosra azonban semmi esetre sem. A kaszálón hamuval keverve kiöli a mohot és a fű növést elősegíti. Ludak, kacsák és pulykák trágyája kevésbé kártékony, de komposzt készítésre ez is kitűnő. Az ammoniak-fejlődés a tyukólakban föld, tőzegpor, hamu vagy gipszszel behintés által gátolható meg, továbbá kénsavval leöntött fővény, hamu és fűrészpör segélyével. A száraz madártrágya porra törése cséppel eszközölhető legjobban. (M. F.)

— A pajoroknak (csimaszoknak) kutyák általi kiirtása. Kaufer münklochi birtokos, három házi-ebet tanított be arra, hogy szántáskor az eke után a barázdában menjenek és a földből ktforduló csimaszokat felfalják. Minden eke után kell egy kutyának mennie s ha sok a csimasz, úgy, hogy a jóllakott állat már többet megenni képtelen, másik éhes kutyával kell felváltani. Egy kutya naponta 3600 darab csi-

maszt képes elfogyasztani s a különös csemegére könnyen rászoktatható, ha éhesen eresztik reája. Ha így nem akarnak enni, addig kell éhesen tartani, míg az eléjük tett eleven pajorokat fel nem falják. Ha az eb egyszer megkóstolja a csemegét, annak fogyasztásával többé fel nem hagy. A pajorok elpusztítása igen sok kárt képes elbáritani; ha ugyanis a csimasz cserebogárra fejlődik, 50 tojást rak a földbe, a melyekből az igen falánk pajorok kikelvéen, 3—4 évig élnek a földben, hogy végre is nem kevésbé falánk cserebogarakká változzanak át. (M. F.)

— Az akáczfagyökér hajtásának kipusztítása. Minden gazda és kertész ismeri azon veszélyt, mely a szántóföldek, rétek vagy kertek közelében álló akáczfák kiásása után bekövetkezik; ekkor ugyanis a földben maradt gyökerek megkezdik a sarjak hajtását, mi aztán éveken át bárhányszori kipusztítás után minden tavasszal újra megkezdődik. Ezen sarjak pedig a szántóföldek, rétek és kertekben igen sok kárt okoznak. Gattenburg gróf írja a W. L.-ben, hogy konyhakertjének déli szélén egy hároméves akáczfásor állott, mely sűrűsége miatt nagy árnyékot vetett. Minden második fát a föld felületével egyenlő magasságban lefűrészeltetvén, a tőke közepébe egy 2 cm. átmérőjű, 15—20 cm. hosszú lyukat furatott, ezt megtöltötte petróleummal, nyílását pedig egy fadugóval erősen bedugaszolta. Ezen idő óta már a harmadik nyár is elmúlt és a kifűrészelt fák gyökeréről egyetlen hajtás sem jött még fel. Ellenben a csonk fája és kérge közt temérdek sarj tört elő, melyekből összefonva hatalmas élősövényt készítettett, mely a kertet bármiféle támadás ellen jobban megvédi, mint akármilyen más kerítés. (M. F.)

— A facsapok tartóssá tétele. Ki facsapokat használ pinczejében, gyakran kénytelen tapasztalni, hogy azok, ha hosszabb ideig használhatlanul hevertek, szétrepedeznek s szivárognak; ez által tehát használhatlanokká válnak. Ezen bajon pedig gyökeresen segíthetünk, ha egy edénybe tiszta paraffint olvasztunk fel és a csapok végeit dugaszszal bedugva ezen paraffin oldatba heylezzük. Lassutüznél s forrpontig hevítjük a paraffint és midőn a fa likacsából légbuborékok nem emelkednek már felfelé, jeléül annak, hogy minden nyílás kitöltött, lassan le hagyjuk hűlni annyira, hogy a paraffin egy kissé keményedni kezd és akkor a csapokat kivéve, valamely tompa eszközzel megtisztítjuk nagyjából, utána pedig egy vastagabb ruhadarabbal mindaddig dörzsöljük, míg fényesek és simák leendenek. Így elkészített csapok igen hosszú ideig használhatók anélkül, hogy repedés mutatkoznék rajtuk. (B. L.)

Értesítés.

Az erdélyi gazd. egyesület igazgató választmányának közlelbbi rendes ülése elnöki intézkedés folytán nem 1882. január hó 2-án, hanem január 9-én fog megtartatni, mit ezennel a t. tagtársaknak becsos tudomására hoz.

Kolozsvárt, 1881. december 29-én.

Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

VIDÉKI GAZDASÁGI TUDÓSÍTÁS.

Ilyefalva, 1881. decz. 26.

Felünk meglehetősen hideggel és keves hóval boköszöntött. Őszi vetésüket nem a legjobban találta, a mi annál is aggasztóbb, mivel

az egereknek töméntelen sokasága miatt meg valának rongálva. A gabonának ára nem emelkedő, de inkább csökkenő felben van. Takarmány középserű mennyiségben, — ára nem magas. Marháink egészségesek. Gyümölcsstermés középserű volt. Nagy Hubert.

Üzleti heti szemle.

(A „Pesther Lloyd“ nyomán.)

Gabona és gyapjupiacz Budapest, 1881. december 25-étől december 31-éig.

Buza szilárd üzlet, forgalom 70,000 metermázsa, ár 11.70 frt.

Rozs lanyha üzlet, forgalom 3000 metermázsa, ár 8.60 frt.

Árpa szilárd üzlet, forgalom 6000 metermázsa, ár: takarmányárpa 7.25 frt, seres árpa 9.50 frt.

Zab lanyha üzlet, forgalom 4000 metermázsa, ár 7 frt 50 kr.

Törökbuza szilárd üzlet, forgalom 15,000 metermázsa ár 6.90 frt.

Gyapju. Újévi gyapju vásárunkon csak néhány katonaposztó-szállító, morva és sziléziai kereskedő jelent meg, a forgalom hasonlóképen korlátozott volt, mint máskor, a meny nyiben összesen csupán körülbelül 1500 metermázsa, nagyobb részt katonaposztóhoz alkalmas gyapju került forgalomba. Jobb középminőségű 85—95 frt, fehér hegyi kétnyiretű téli gyapju 85—88 frt, nyári gyapju 82—85 frt, tiszavidéki kétnyiretű téli és nyári gyapju 73—75 frt nemesített cigaja gyapju 65—66 frttal fizettetett.

Gabona-árak:

minimum és maximum: Budapest dec. 31. | Bécs dec. 31.

Buza	11.60—12.80 frt	11.20—11.30 frt
Rozs	8.50—8.80 frt	9.40—9.70 frt
Árpa, takarmány	7.20—7.40 frt	— — — frt
Árpa, szeszfőzésre	7.60—8.20 frt	8.40—8.80 frt
Árpa, seres	9.30—10.30 frt	10.00—10.50 frt
Zab	7.30—7.65 frt	8.25—8.35 frt
Törökbuza	6.25—6.90 frt	7.55—7.60 frt

Budapesti marhavásár dec. 29-ikén. Őszszes felhajtás 1195 db. nagy és 319 apró marha. Ebből eladott 25 db. bika, 623 db. ökör, 378 db. vágó tehén, 98 db. fejős tehén, 65 drb. bival, 247 drb. borju, 78 drb. bárány. Árak: bika darabonként 74—160 frt, ökör páronként 215—345 frt, vágó tehén páronként 136—294 frt, fejős tehén darabonként 80—178 frt, bival páronként 130—205 frt, borju darabonként 9—27 frt, bárány páronként 4½—7 frt. Húsarak 100 kilonként: ökörhús 49—51½ frt, tehénhús 46—49 frt, borjuhús 60—80 frt, bivalhús 43—47 frt.

Bécsi marhavásár decz. 27-ikén. Őszszes felhajtás 1857 drb és pedig 1185 drb. magyar, 365 drb. lengyel és 307 drb. német fajta, melyből 1811 drb. ökör, 13 drb. tehén, 14 drb. bika és 19 db. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 51—62½ frt, lengyel 51—58½ frt, német 54—62 frt, tehén 48—52 frt, bika 50—53 frt, bival 52 frt. Lában darabonként 120—220 frt fizettek.

Köbányai sertésvásár dec. 30-án. (Az első magyar sertéshizláló és kölcsönelőező részvénytársaság jelen-

tése.) Ez év utolsó hetén váratlanul igen élénk forgalmunk volt, melyben különösen kivivők nagy részt vettek és mintegy 3800 drbbal több vitetett el, mint hozatott. Ennek folytán az árak szilárdultak és hétzárlattal jó hangulat uralkodott.

Jegyzett árak: magyar válogatott áru 280—320 klgr. nehéz 59½—60 kr., 180—280 klgr. nehéz 58½—59½ kr. Öreg 300 klgr. tuli 57—58 kr., vidéki sertés 55—56 kr. Sirmiai 58—58½ kr. Transitóban: szerbiai 54—58½ kr., romániai könnyű 49—52 kr., nehéz 59—60 kr.

Takaromány árak: tengeri bánáti 7·00 frt, román 7·00 frt, árpa 7·60 frt. Helyi állomány: decz. 23-án maradt: 56,363 drb; hozzá hajtattott: alvidékről hizott 2847 drb., tartanivaló 600 db., Szerbiából 1871 drb., Romániából 566 db., m. államvasutal 1522 drb., budai vámoknál 165 drb., együtt 7574 drb., összesen 63,937 drb. Elhajtattott: Felvidékre — drb., Bécsbe (m. h. 304 drb.) 2905 drb., Csehországba 760 drb., Bodenbachon át 3926 drb., Ruttkán át 468 drb., Délnémetországba 509 drb., Budapesti fogyasztás 2511 drb., kültelki fogyasztás 90 drb., Kőbányai szalonkészítők 120 drb., magyar államvasutal 98 drb., összesen 11,387 drb., marad

állomány 52,550 drb. A részvény szállásokban 15,821 drb. van elhelyezve.

Az egészségrendőri és transito szállásokban dec. 23-án maradt 12,988 db., hozzáhajtattott: szerbiai 2437 drb., marad állomány 12,988 drb. és pedig 4408 db. szerb és 1759 db. román. Az egészségi vizsgálatnál eddig 3656 drb. a fogyasztás alól kivonatott és technikai célokra feldolgoztatott.

Disznózsir: kész áru hordóval együtt 73—73½ frt, Január havi kötésben hordó nélkül 71 frt.

Szalonna: vidéki szalonna 59—59½ frt, városi áru 65½—66 frt, füstölt szalonna 72—73 frt.

Bécsi sertésvásár dec. 27-ikén. Összes felhajtás 4384 drb. és pedig 1159 drb. nehéz, 1235 drb. középnehéz és 1990 drb. süldő; melyből 1874 drb. magyar, 1990 drb. orosz-lengyel, 380 drb. szerb és 140 drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 53—55 frt, középnehéz 48—52 frt, süldő 30—42 frt; szalonna és zsir 70—72 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Piaci árak.

A heti vásár		Egy hectoliter vagy metermázsá*						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
á r a k r a j o z á r o k b a n											
Beszterce	dec. 27	800	650	600	—	290	525	210	70	320	36
Brassó	dec. 30	870	580	490	485	270	420	330	—	254	44
Onk-Szereda	dec. 28	875	—	575	450	300	550	210	70	250	32
Dócs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Déva*	dec. 24	1200	930	820	—	500	740	305	125	230	40
Érzsésváros	dec. 31	775	625	550	—	160	400	300	165	300	44
Fogarás	dec. 30	958	—	595	—	262	567	225	90	240	42
K.-Fehérvár	dec. 24	1056	970	700	—	840	630	250	150	240	46
Sy.-Sz.-Miklós	dec. 24	1000	—	575	575	300	590	280	60	160	32
Kolozsvár	dec. 29	810	—	525	—	280	490	250	240	350	46
H.-Vásárhely	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hagy-Enyed	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
H.-Szobon	dec. 30	810	690	500	—	280	480	170	105	375	48
Hegyesvár	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
H.-Sz.-György	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
H.-Bégen	dec. 29	737½	575	425	—	275	454½	210	120	320	36
H.-udvarhely	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

*) A csillaggal jelelt árak metermázsára értendők.

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 50 kr-jával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetés szerint akarbánszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 1—3 1—6 1—12 1—18 1—24 1—30 1—36 1—42 1—52										
	szori hirdetésnél										
	fizetendő forint										
16/18 v. egész oldal	7	20	35	65	95	120	140	160	180	210	
1/18 v. fél „	4	10	18	33	48	60	70	80	90	105	
1/18 v. negyed „	3	6	9	17	24	30	35	40	45	53	
1/18 v. nyolcad oldal	2	3	5	9	12	15	18	20	23	27	
1/18 v. tízenhatod „	1	2	3	5	6	8	9	10	12	14	

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészen emegetményben részesülnek ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.